

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 5558 ส.ช.
รชท5 ฅ.ย. 2559 11.70

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ ๐๔๐๔/๓ ๔ ๕ ๕

กระทรวงยุติธรรม

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ

อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๘

ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่

กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

➤ เมษายน ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานการพิจารณาคำร้องเพื่อเสนอแนะนโยบายหรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย (เรื่องสิทธิพลเมืองอันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิในชีวิตร่างกาย กรณีขอให้คุ้มครองสิทธิของผู้ต้องสงสัยในคดีฆาตกรรมนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เกาะเต่า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี และผู้ต้องสงสัยกล่าวอ้างว่าถูกซ้อมทรมานให้รับสารภาพ)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างอิง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ นร ๐๕๐๓/๕๘๔๗ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ประมวลระเบียบการตำรวจ บทที่ ๑๖ เรื่อง การปฏิบัติในการควบคุม จำนวน ๑ ฉบับ
ผู้ต้องหาที่บาดเจ็บ ข้อ ๑-๓
๒. คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ ๔๑๙/๒๕๕๖ เรื่อง การอำนวยความสะดวกในคดีอาญา การทำสำนวนการสอบสวน และมาตรการควบคุมตรวจสอบ เร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้แจ้งให้กระทรวงยุติธรรมทราบว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้เสนอรายงานการพิจารณาคำร้องเพื่อเสนอแนะนโยบายหรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย (เรื่องสิทธิพลเมืองอันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิในชีวิตร่างกาย กรณีขอให้คุ้มครองสิทธิของผู้ต้องสงสัยในคดีฆาตกรรมนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เกาะเต่า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี และผู้ต้องสงสัยกล่าวอ้างว่าถูกซ้อมทรมานให้รับสารภาพ) มาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการ และต่อมากลางเดือนมีนาคม ๒๕๕๙ ได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ รับทราบรายงานฯ ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และมอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลักรับไปพิจารณาร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอแนะดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณา หรือ ผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในภาพรวมแล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป นั้น

กระทรวงยุติธรรม ได้ดำเนินการจัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามมติคณะรัฐมนตรีแล้ว เมื่อวันศุกร์ที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๙ ระหว่างเวลา ๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมไชยานุกิจ ชั้น ๓ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ซึ่งสามารถสรุปผลการพิจารณาและผลการดำเนินการได้ดังนี้

/๑. ข้อเสนอ...

๑. ข้อเสนอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาตั้งคณะกรรมการสอบสวนว่าบุคคลใดได้กระทำการทรมานด้วยการทำร้ายร่างกายอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนนายวินพิท และนายชอลินจนมีการบาดเจ็บทางร่างกาย สำนักงานตำรวจแห่งชาติยืนยันว่าคดีนี้ได้มีการให้แพทย์ตรวจและบันทึกสภาพร่างกายของผู้ต้องสงสัยไว้เป็นหลักฐาน และได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงทั้งจากสำนวนคดี คำพิพากษา รวมทั้งข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว ไม่ปรากฏว่ามีการทรมานฯ จึงไม่มีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนเจ้าหน้าที่ในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย นอกจากนี้ สำนักงานอัยการสูงสุดได้ยืนยันว่าคำพิพากษาในคดีนี้มีความชัดเจนแล้ว อีกทั้งผลการตรวจพิสูจน์ DNA โดยนักนิติวิทยาศาสตร์ปรากฏว่าถูกต้องตรงกับจำเลย คำพิพากษาของศาลจึงมาจากการพิเคราะห์พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดอย่างรอบด้าน ไม่ได้นำคำรับสารภาพของจำเลยมาพิจารณาเพียงอย่างเดียว

๒. ข้อเสนอให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) และ/หรือ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) พิจารณาดำเนินการไต่สวนเพื่อให้ปรากฏข้อเท็จจริง หากปรากฏว่าเจ้าหน้าที่รัฐของหน่วยงานใดเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) แจ้งว่าไม่มีข้อขัดข้องต่อข้อเสนอของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพราะมีอำนาจตามกฎหมายที่จะสามารถตรวจสอบได้อยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม ในกรณีนี้ยังไม่ปรากฏว่ามีเหตุอันควรสงสัย หรือ มีคนกล่าวหา จึงยังไม่ได้ทำการไต่สวนแต่อย่างใด สำหรับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) นั้น ปัจจุบันได้มีหนังสือสั่งการไปยังสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) ภาค ๘ แล้ว เพื่อให้ตรวจสอบว่ากรณีนี้มีเจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทุจริตหรือไม่ แต่ยังไม่ได้ตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพราะยังไม่ทราบผลการตรวจสอบที่ชัดเจน

๓. ข้อเสนอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาเข้มงวดกวดขันให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดปฏิบัติและเคารพสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องสงสัย ผู้ถูกจับกุม ผู้ถูกควบคุมตัวตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด โดยออกระเบียบกำหนดให้การจับกุมและควบคุมตัวผู้ต้องหา รวมทั้งการสอบสวนเป็นไปอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ และจัดให้ผู้ต้องหา หรือ ผู้ต้องขังได้รับการตรวจร่างกายโดยแพทย์ทันทีเมื่อมีการกล่าวหาว่าถูกเจ้าหน้าที่ทำร้าย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่านอกเหนือจากการปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกคนจะต้องยึดถือและปฏิบัติตามประมวลระเบียบการตำรวจ บทที่ ๑๖ เรื่อง การปฏิบัติในการควบคุมผู้ต้องหาที่บาดเจ็บ ข้อ ๑-๓ และคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ ๔๑๙/๒๕๕๖ เรื่อง การอำนวยความสะดวกในคดีอาญา การทำสำนวนการสอบสวน และมาตรการควบคุม ตรวจสอบ เร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา เพื่อให้การจับกุม ควบคุมตัวผู้ต้องหา รวมทั้งการสอบสวนเป็นไปอย่างโปร่งใสตรวจสอบได้ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒) สำหรับการตรวจร่างกายโดยแพทย์นั้น ปัจจุบันในชั้นสอบสวนเจ้าหน้าที่ตำรวจจะตรวจสอบสภาพร่างกายในชั้นก่อนและหลังการควบคุมตัว และทำการบันทึกรายละเอียดสภาพร่างกาย และบาดเจ็บโดยเจ้าหน้าที่อยู่แล้ว แต่ยังไม่มีการตรวจร่างกายโดยแพทย์ เว้นแต่กรณีที่มีการกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ทำร้ายร่างกาย จึงจะส่งให้กับแพทย์ ในกรณีนี้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงขอรับข้อเสนอของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อนำไปหารือภายในหน่วยงาน และกำหนดเป็นมาตรการดำเนินงานต่อไป

๔. ข้อเสนอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณากำหนดระเบียบการใช้ล่าม หรือ ผู้ช่วยในการแปลภาษา โดยอบรมทักษะและจริยธรรม รวมทั้งคำนึงถึงความอ่อนไหวทางด้านภาษาถิ่น ภาษา กลุ่มชาติพันธุ์ รวมถึงความขัดแย้งระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นล่ามแปลภาษากับผู้ต้องหาเพื่อหลีกเลี่ยงความผิดพลาดและความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นจากบทบาทของล่ามในการช่วยงานราชการตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติรับว่าจะนำข้อเสนอของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไปพิจารณา เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีระเบียบการใช้ล่าม หรือ ผู้ช่วยในการแปลภาษาที่ชัดเจน แต่ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวน

ในการหาสาม ซึ่งสามารถเบิกค่าใช้จ่ายได้สูงสุด ๓,๕๐๐ บาท ทั้งนี้ สำนักงานอัยการสูงสุด เสนอให้มีการจัดระบบ
ล่ามกลางของแต่ละจังหวัด โดยหารือกับกระทรวงการคลังเพื่อกำหนดระเบียบเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่อไป

๕. ข้อเสนอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติจัดอบรมเจ้าหน้าที่ตำรวจให้เข้าใจในหลักกฎหมาย
ระหว่างประเทศเกี่ยวกับสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิ
ทางการเมือง และอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ อย่างต่อเนื่อง และกำหนดไว้ในหลักสูตรการอบรมของ
เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกระดับชั้น ตามคู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามหลักสิทธิมนุษยชน สำนักงาน
ตำรวจแห่งชาติยืนยันว่าได้มีการบรรจุเรื่องสิทธิมนุษยชนเข้าไปในหลักสูตรการอบรมเจ้าหน้าที่ตำรวจ
ในทุกระดับชั้นแล้ว นอกจากนั้น ยังมีการจัดบรรยายพิเศษในหัวข้อที่เกี่ยวกับพันธกรณีสิทธิมนุษยชนระหว่าง
ประเทศ ทั้งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ
การดำเนินงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงมีความสอดคล้องกับข้อเสนอของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติอยู่แล้ว

๖. ข้อเสนอให้กระทรวงยุติธรรมพิจารณาให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อม
ด้วยเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ สามารถเข้าพบ หรือ เข้าเยี่ยมผู้ต้องขังที่อ้างว่าถูกกระทำทรมานฯ หรือ ถูกทำร้ายร่างกาย
เพื่อให้รับสารภาพภายในเรือนจำต่างๆ ได้โดยเร็ว รวมทั้งให้เจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ปฏิบัติหน้าที่
โดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน กรมราชทัณฑ์ไม่มีข้อขัดข้องต่อข้อเสนอของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติ เนื่องจากในทางปฏิบัติกรมราชทัณฑ์ได้มีการพิจารณาอนุญาตให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
รวมทั้งหน่วยงานอื่นๆ เข้าพบ หรือ เข้าตรวจเยี่ยมผู้ต้องหาตามที่ได้รับการร้องขอได้อยู่แล้ว โดยจะพิจารณา
เป็นรายกรณี สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์นั้น มีระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจน และมีการอบรม
เจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนเป็นประจำอยู่แล้ว

๗. ข้อเสนอให้รัฐบาลเร่งรัดการพิจารณาเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาต่อต้าน
การทรมานฯ ซึ่งจะช่วยให้การส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้รายงานว่าคณะกรรมการพิจารณาความเหมาะสมในการเข้าเป็นภาคีพิธีสารฯ
ได้มีมติตั้งแต่วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๗ เห็นชอบในประเทศไทยเข้าเป็นภาคีพิธีสารฯ แต่เห็นควรใช้เวลา ๒ ปี
ในการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับพิธีสารฯ ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้ดำเนินการ
ตามพิธีสารฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป ดังนั้น ในช่วง ๑-๒ ปีที่ผ่านมา กระทรวงยุติธรรม โดยกรม
คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จึงได้จัดการประชุม/อบรม/สัมมนา เพื่อสร้างความตระหนักรู้ให้กับหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง และหากทุกหน่วยงานมีความพร้อมแล้วก็จะดำเนินการเสนอเรื่องเข้าเป็นภาคีพิธีสารฯ
ต่อไป

ทั้งนี้ กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้ประชุมร่วมกับสำนักงาน
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๙ ระหว่างเวลา ๑๓.๐๐-๑๕.๐๐ น.
ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อแจ้งให้ทราบถึงผลการพิจารณาและผลการดำเนินการ
ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามข้อเสนอของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

พล. ศุภักษร

(ไพบุลย์ คุ่มฉายา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

โทร. ๐๒ ๑๔๑ ๒๗๕๒ โทรสาร ๐๒ ๑๔๓ ๙๖๗๕